

İletişim Araştırmaları Derneği'nin (İLAD) ve Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitim Derneği'nin (ECREA) İletişim Eğitimi Temaları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz ¹

A Comparative Analysis on Communication Education Themes of the Communication Research Association (ILAD) and the European Communication Studies and Education Association (ECREA)

Miray BEŞBUDAK²

Neslihan ÖZMELEK TAŞ³

Azra K. NAZLI⁴

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received: 25.05.2022

Kabul Tarihi / Accepted: 22.07.2022

Doi: 10.48146/odusobiad.1121333

Atıf / Citation: Beşbudak, M., Özmelek Taş, N. ve Nazlı, A. K., (2022). "İletişim Araştırmaları Derneği'nin (İLAD) ve Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitim Derneği'nin (ECREA) İletişim Eğitimi Temaları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz", *ODÜSOBİAD*, 12 (2), 1101-1124, Doi: 10.48146/odusobiad.1121333

Öz

Globalleşen dünyada iletişimde kalite ve uluslararasılaşma gibi alanlar giderek daha önemli hale gelmekte, yüksek öğretim kurumlarınca iletişim eğitiminin standartlaşması üzerine gerekli adımlar atılmaktadır. Üniversite eğitiminin belirli standarda bağlı sürdürülmesi için kalite komisyonları ve dernekler oluşturulmaktadır. Bu derneklerden biri olan Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitim Derneği (ECREA) iletişim alanında uluslararası kapsamda faaliyet göstermekte, iletişimde kalite bağlamında çeşitli temalar üzerine çalışmalar yapmaktadır. Türkiye'de iletişim eğitimiyle ilgili programları akredite etmek üzere kurulmuş olan İletişim Araştırmaları Derneği (İLAD); iletişim eğitim programlarını, kurumların başvurusu üzerine değerlendirerek akredite etmekte, akreditasyon çalışmalarında değerlendirici olarak görev alacak kişilerin eğitim faaliyetlerini yürütmekte, gerekli kriterleri sağlamaları konusunda programlara yardımcı olmakta ve gerek görüldüğünde eğitim kurumları ile ortak projeler yürütmektedir. Bu çalışmanın hedefi, ECREA örneği üzerinden kalite, uluslararasılaşma ve iletişim olarak belirlenen anahtar kelimelerin ilişkisini ortaya çıkarmak ve bu temalar ile İLEDAK temalarının karşılaştırılmasını yapmaktır. Türkiye'de ve Avrupa'daki iletişim eğitimi kalite standartları arasındaki benzerlik ve farklar hakkında bilgi elde edilmektedir. Yöntem, tematik içerik analizi olarak belirlenmiştir. Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitim Derneği tarafından oluşturulan temalar iletişim alanındaki kalite çalışmaları bağlamında incelenecektir. Çalışmanın kapsamı ECREA web sitesinde ve İLAD web sitesinde iletişim temel alanları için belirlenmiş olan program çıktıları kapsamında sunulmuş verilerin incelenmesi üzerine şekillenmektedir.

Anahtar Kelimeler İletişim eğitimi, standartlaşma, uluslararasılaşma, kalite, tematik analiz.

¹ Bu çalışma 14-15 Şubat 2022 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleşen 1. Eğitim Bilimlerinde Kalite Güvence ve Öğrenci Katılımı Kongresi'nde sunulan özet bildiriden geliştirilmiştir.

² Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi, İzmir, e-mail: miraybesbudak@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7610-6368.

³ Arş. Gör., Ege Üniversitesi, İzmir, e-mail: neslihan_ozmelek@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6348-2495.

⁴ Arş. Gör., Ege Üniversitesi, İzmir, email: azranazli@live.com, ORCID ID: 0000-0003-0565-1278.

Abstract

In the globalizing world, quality in communication and internationalization are important. Higher education institutions are taking the necessary steps for the standardization. Quality commissions are formed to maintain the education given at universities to a certain standard, and private organizations and associations are widely engaged in communication. The European Association for Communication Studies and Education operates internationally works on various themes in communication. In Turkey, Communication Research Association established to accredit programs related to communication education; evaluates training programs upon the application of institutions, carries out the training activities of those who will take part as evaluators in accreditation studies, assists programs in meeting the necessary criteria, and carries out joint projects with educational institutions. The aim of this study is to reveal the relationship of the keywords determined as quality, internationalization and communication through the example of ECREA and to compare these themes with İLEDAK themes. Information about the similarities and differences between the quality standards of communication education in Turkey and Europe is obtained. The method is thematic content analysis. The data presented within the program outputs determined for the communication basic areas on the official websites of ECREA and İLAD.

Keywords Communication education, standardization, internationalization, quality, thematic analysis.

Giriş

Globalleşen dünyada; iletişimde kalite ve uluslararasılaşma gibi alanlar üniversiteler, özel kuruluşlar ve devletler nezdinde giderek önem kazanmaktadır. Eğitimde kalitenin, kavramın karmaşıklığına ve çok yönlü doğasına tanıklık eden birçok tanımı mevcuttur. Verimlilik, etkililik, eşitlik ve kalite terimleri sıklıkla eş anlamlı olarak kullanılmıştır (Adams, 1993). İletişimde kalite ve uluslararasılaşma gibi alanlar üniversiteler, özel kuruluşlar ve devletler nezdinde giderek önem kazanmaktadır. Eğitimde kalitenin, kavramın karmaşıklığına ve çok yönlü doğasına tanıklık eden birçok tanımı mevcuttur. Verimlilik, etkililik, eşitlik ve kalite terimleri sıklıkla eş anlamlı olarak kullanılmıştır (Adams, 1993).

Bu noktada, Morreale ve Pearson (2008)'in ortaya koyduğu iletişim eğitiminin önemine vurgu yapan araştırmalar sonucunda ortaya çıkan temaların kapsamı içerisinde yer alan çeşitli başlıklar şu şekildedir; İnsanın tümüyle gelişimi, eğitim kurumunun iyileştirilmesi, dünyada hem sosyal hem de kültürel olarak sorumlu bir katılımcı olmak, kariyerinde ve ticari girişimde başarılı olmaktır. Her bir başlığın iletişim ile ilişkisi incelendiğinde, iletişim eğitiminin, kişinin kendisiyle, başkalarıyla ve toplumla ilişkilerini geliştirerek ve ilgili iletişim becerilerini geliştirerek kendini geliştirmesinde kilit bir rol oynadığı ifade edilebilmektedir. Buna ek olarak, iletişim eğitimi, sosyal ve politik yaşamımızı şekillendiren, toplumun olumlu devamlılığına yardımcı olan ve kültürel sınırları ortadan kaldıran beceri ve duyarlılıkların gelişimi için hayati önem taşımaktadır. Ayrıca, iletişim eğitimi ile birlikte edinilen beceriler kariyer başarısı için temel noktalardandır. Owlia ve Spinwall (1996)'ya göre, Yükseköğretim'de hizmet kalitesi çeşitli boyutlar açısından ele alınmaktadır. Boyutlar ise; güvenilirlik, yanıt verme, müşterileri anlama, erişim, yeterlilik, nezaket, iletişim, güvenilirlik, güvenlik, somut unsurlar, performans, eksiksizlik,

esneklik ve çözüm getirme şeklinde ifade edilmektedir. Türkiye’de Yüksek Öğretim kanun ile düzenlenmektedir. Bu açıdan eğitim kalite noktasında denetlenmekte olduğu ifade edilebilmektedir.

Bilgi iletişim teknolojilerinin 2000 sonrası ivmelenen gelişimi kültürlerarası farklılıkları bir araya getiren ve mesafeleri belirsizleştiren etkilere sahiptir. Bu bağlamda kalite komisyonları, özel kuruluşlar ve derneklerin yaygın olarak iletişim alanında çalışmalarında buldukları görülmektedir. İletişim eğitiminde kalite ise ülkemizde İletişim Araştırmaları Derneği ile çağın gereksinimlerine ve sektör beklentilerine yönelik olarak Yükseköğretim öğrencilerinin müfredat içerikleri denetlenerek sağlanmaktadır. Globalleşmenin bir sonucu olarak sadece yerel anlamda eğitimde kalite zaman zaman yeterli kalmayabilmektedir. Bu bağlamda hem çok uluslu kurumlarda çalışma fırsatı sağlamak hem de Yükseköğretim mezunlarının vizyon gelişimini arttırmak için ulus aşırı kurumların alana ilişkin yaptığı çalışmaları takip etmek önem arz etmektedir.

Bu derneklerden biri olan Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitim Derneği (ECREA) iletişim alanında uluslararası kapsamda faaliyet göstermekte ve iletişimde kalite bağlamında çeşitli temalar üzerine çalışmalar yapmaktadır. Bu kapsamda bakıldığında ECREA Avrupa’da iletişim eğitiminin kalitesinin artırılmasına yönelik olarak çeşitli etkinlikler ve eğitimler düzenlemektedir. Bunlar; Avrupa Medya ve İletişim Yaz okulu, Avrupa İletişim Konferansı ve çeşitli seminerler şeklinde 24 tematik bölüm, medya ve iletişim çalışmaları içinde ortaya çıkan veya toplumda ve medyada yeterince temsil edilmeyen alanlara odaklanan 4 Geçici Çalışma Grubu ve belirli sosyo-demografik akademisyen kategorilerini temsil eden 3 kalıcı Ağ şeklinde düzenlenmektedir. Eğitimde kalite ve yüksek verimin sağlanması eğitim sisteminin dünya eğitim standartlarının gereklerine uygunluğuna ve öğrencilerin kazandıkları yetkinliklerin ne ölçüde hayata geçirildiğine bağlıdır (Furqatovna ve diğerleri, 2022).

Bu çalışma kaliteli eğitimin uluslararasılaşması bağlamında, ülkemizde İLAD (İletişim Araştırmaları Derneği) çalışmaları kapsamında ortaya çıkan temalar ile Avrupa’da ECREA’nın ortaya koyduğu temalar arasındaki ilişki, benzerlik ya da farklılıkları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Çalışmada öncelikle Türkiye’de Yükseköğretim Sisteminde kalite ve bununla ilgili kavramları açıklanmıştır. Bu akıştan sonra ise, İLAD ve ECREA’nın amaçları ve yaptıkları çalışmalara değinilerek, araştırma kısmına ve bulgulara yer verilmiştir. Araştırma sonucunda İLAD ve ECREA’nın temalarında benzer noktalar görülse de ECREA’nın disiplinlerarası olarak çeşitli ana temalarını belirlemesi ve eğitim organizasyonları düzenlemesi bakımından iletişim eğitimine daha kapsamlı bir bakış açısıyla yaklaştığı görülmektedir.

Türkiye’de Yükseköğretim Sistemi ve Eğitimde Kalite

Türkiye’deki yükseköğretim sistemi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na göre düzenlenmiştir. 2547 sayılı Kanun, Yükseköğretim Kurulu’nu (YÖK) ve Üniversitelerarası Kurul’u (ÜAK) ülke çapında yükseköğretimi düzenleyen üst düzey organlar olarak tanımlamaktadır. YÖK, Türkiye’de yüksek öğretimi düzenleyen ve ülkedeki eğitim kurumlarının faaliyetlerine rehberlik eden özerk bir kamu tüzel kişiliğidir. YÖK, sadece düzenleyici değil aynı zamanda denetleyici olarak da görev almaktadır. Planlama, araştırma ve geliştirme, değerlendirme, bütçe, yatırım ve koordinasyon faaliyetlerinden sorumlu alt

birimleri bünyesinde barındıran YÖK'ün temel görevleri arasında eğitim faaliyetlerinin uygulanmasının bir standart ile sağlanması, akademik personelin ihtiyaçlara uygun olarak yetiştirilmesi, üniversitelere tahsis edilen kaynakların verimli ve dengeli şekilde kullanımının izlenmesi, tüm süreçlerin denetlenmesi, bütünleştirici, sürekli, tutarlı ve yapıcı bir şekilde yükseköğretim kurumları arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanması yer almaktadır. Üniversitelerin belirlenen ilke ve hedefler doğrultusunda eğitim vermesini sağlamak, mezun olacaklar öğrencilerin belirli bilgi, beceri ve yetkinlikleri edinmiş olarak eğitimlerini tamamlamalarını sağlamaktadır. ÜAK ise akademik bir kuruluştur. Görevleri arasında üniversitelerin eğitim, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerini koordine etmek, uygulamaları değerlendirmek ve önerilerde bulunmak, üniversitelerin akademik personel ihtiyacını takip etmek bulunmaktadır. Ulusal anlamda yüksek öğretim planlamasına uygun yayınların yapılmasını ve diğer yayıncılık faaliyetlerinin kontrol edilmesini gerçekleştirmektedir. Bu sayede oluşturulan kriterler ile belli bir çerçeve çizilmiş, tüm faaliyetlerin bu kriterlere uygun olması sağlanmaktadır.

Türkiye'deki yüksek öğretim kurumlarını devlet üniversiteleri, vakıf üniversiteleri ve meslek yüksek okulları oluşturmaktadır. Üniversiteler ve teknoloji enstitüleri bünyesindeki fakülteler, enstitüler, okullar, konservatuarlar, araştırma ve uygulamalı merkezleri; üniversitelere veya teknoloji enstitülerine bağlı meslek yüksekokulları; kâr amacı gütmeyen vakıflar ile sadece pratik değil aynı zamanda uygulamalı bir eğitim imkânı sunmaktadır.

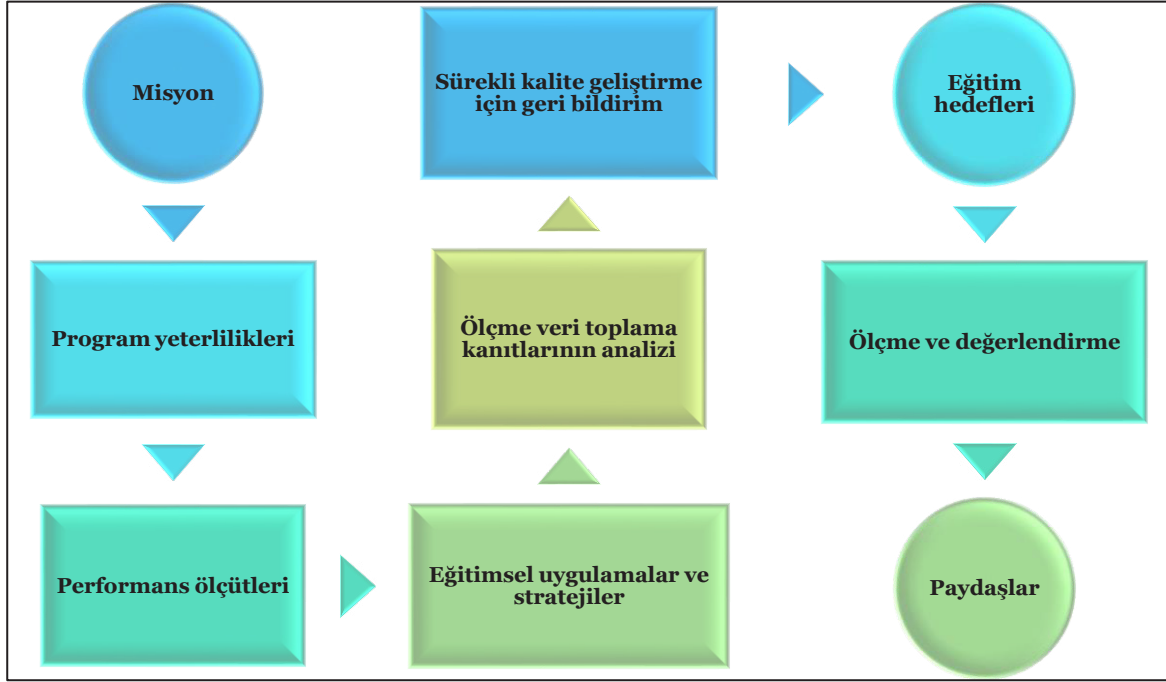
Tablo 1: Yüksek Öğretim Kurumlarının Yıllara Göre Gelişimi

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Devlet Üniversiteleri	109	112	129	129	127	131	129
Vakıf Üniversiteleri	76	65	72	73	73	78	74
Devlet ve Vakıf Meslek Yüksekokulları	8	6	5	5	4	5	4

Kaynak: www.yok.gov.tr,2022.

Küreselleşme ve uluslararasılaşma birbiriyle ilişkilidir ancak aynı şey değildir. Küreselleşme, 21. yüzyılın gerçekliğinin bir parçası olan ekonomik ve akademik eğilimlerin bağlamı olarak karşı karşıya kalmaktadır. Uluslararasılaşma, küresel akademik ortamlara başa çıkmak için akademik sistemler ve kurumlar ve hatta bireyler tarafından üstlenilen politika ve uygulamaları içermektedir (Altbach & Knight, 2007: 290).

Yüksek öğretimin uluslararası boyutu yaygın olarak kabul edilmektedir. Bilginin sınırları aşar şeklindeki argümanlar genellikle yüksek öğretimin kabul edilen uluslararası karakterini ortaya koyma noktasında temel sağlamaktadır (Wende, 2010: 540). Yükseköğretimde eğitimin kalitesi ve bunun güvence altına alınması, yani sürdürülebilir ve sürekli olması konusu, 1990'lı yıllardan beri gündeme gelmiş ve bu kalitenin yalnızca içe bağlı bir olgu olmadığı, bunun dıştan da izlenebilir olması, daha doğrusu kalitenin güvence altına alınması çalışmalarını yapmaya başlanmıştır (Aziz, 2020).

Görsel 1: Yükseköğretim Kurumlarında Kalite Süreci

Kaynak: YÖK, 2010, s.38.

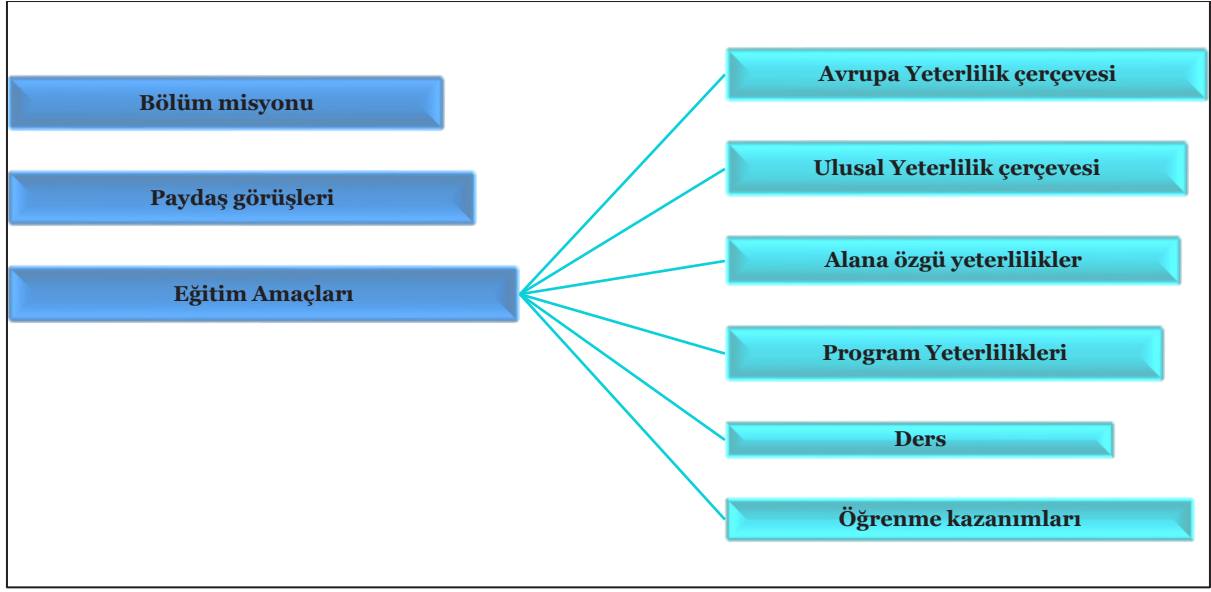
Eğitimde kalitenin, kavramın karmaşıklığına ve çok yönlü doğasına tanıklık eden birçok tanımı mevcuttur. Verimlilik, etkililik, eşitlik ve kalite terimleri sıklıkla eş anlamlı olarak kullanılmıştır (Adams, 1993). Bununla birlikte, günümüzde kaliteli eğitimin temel boyutları etrafında önemli bir fikir birliği mevcuttur. Kaliteli eğitim şunları içerir:

- Sağlıklı, iyi beslenmiş, katılmaya ve öğrenmeye hazır, öğrenmede aileleri ve toplulukları tarafından desteklenerek öğrenenler;
- Sağlıklı, güvenli, koruyucu ve toplumsal cinsiyete duyarlı, yeterli kaynak ve olanak sağlayan ortamlarda öğrenim;
- Özellikle okuryazarlık, matematik ve yaşam becerileri alanlarında temel becerilerin edinilmesi için ilgili müfredat ve materyallere yansıtılan içerik,
- Sağlık, beslenme ve barış gibi alanlarda bilgi ile öğrenme;
- Öğretmenlerin iyi yönetilen sınıflarda ve okullarda öğrenme merkezli öğretim yaklaşımlarını ve öğrenmeyi kolaylaştırmak ve farklılıkları azaltmak için becerikli değerlendirmeyi kullandığı süreçler ile öğrenme;
- Bilgi, beceri ve tutumları kapsayan ve eğitim ve topluma olumlu katılım için ulusal hedeflerle bağlantılı sonuçlar edinebilmedir.

Parri (2006)'ya göre kalite, her alanda, her olguda veya her konuda uygulanabilecek ortak bir tanımı olmayan bir kavramdır. Kalitesi ölçümlenmek istenen nesne ne kadar karmaşık ise, çok katlı veya soyutsa, tatmin edici bir tanım bulmak o oranda zorlaşmaktadır. Literatürde yükseköğretimin tek ve eşsiz bir tanımının bulunamamasının nedeni, yükseköğretimin bu nesnelere biri olmasıdır. Aşağıda yükseköğretimde kalite kavramına yönelik yaklaşımlar yer almaktadır (Parri, 2006: 107-108):

- Olağanüstülük, mükemmellik olarak kalite: Bu tanım, üniversitelere ve akademik topluluklara her zaman en iyi olma hedefi koymaktadır; buna göre yükseköğretim seçkinlere aittir ve bu grup diğerlerinden daha iyi sonuçlar elde eder. Yüksek öğrenimde, yüksek girdi kalitesi daha yüksek çıktı kalitesini etkilemektedir.
- Sıfır hata olarak kalite: Bu yaklaşım kaliteyi tutarlı kusursuz sonuç veya mükemmellik olarak tanımlamaktadır. Bazı yönlerden bu tanım kalite kavramını 'demokratikleştirir' ve eğer tutarlılık sağlanabilirse, o zaman herkes kaliteye ulaşabilmektedir. Ancak üniversite mezunları söz konusu olduğunda, kusursuz bir mezunun nasıl olması gerektiğini tanımlamak mümkün olmayacaktır, ayrıca üniversitenin amacı aynı mezunlar vermek değildir. Mevcut yaklaşım, yüksek öğretim için fazla idealist olmasına rağmen, kaliteyi artırmak için öğrenme ortamının gelişimini hala teşvik etmektedir.
- Amaca uygunluk olarak kalite: Bu yaklaşım, yükseköğretimle ilgili en sık kullanılan tanımdır. Bu konseptte göre, hizmetin veya ürünün belirlenen hedeflere ne ölçüde ulaştığına karar verilmesi gerekmektedir. Bu tür bir tanım, kurumların misyon beyanlarında hedefleri tanımlamasına olanak tanır ve kalite, misyon beyanı ve hedefe ulaşma yoluyla değerlendirilir ve sunulur. Bu yaklaşım, yüksek öğrenimin hedef kitlesinin yani çıkar gruplarının ihtiyaçlarının karşılanmasına odaklanmaktadır. Bu tanım, kurumları yapay olarak birbirine benzetmek yerine farklılıkları dikkate almaktadır.
- Dönüşüm, yeniden şekillendirme olarak kalite: Bu bakış açısına göre, yükseköğretim kalitesinin ana müşterisi, öğrenim sürecinde anlayışları, tutumları ve hedefleri değişen ve gelişen öğrencidir. Mezun, üniversitede edindiği bilgi, deneyim ve becerilerin yardımıyla gelecekteki çalışma hayatını ne kadar iyi yönetebilirse, ilgili üniversite hedeflerine tam olarak ulaşmış olacaktır.
- Eşik olarak kalite: Bu yaklaşıma göre, belirli standartlar ve normlar tanımlanır; öğretimin kalite standartlarını karşıladığını belgelemek için kurumun aşması gereken bir eşik belirlenir. Standartlar, kalitenin tanımını rasyonelleştirmeye yardımcı olur ve onu daha objektif hale getirir. Yukarıda açıklanan yaklaşımın zayıf yönü, standartların hızla değişen koşullar altında uygulanmasının zor olmasıdır. Standartlar değiştikçe güncelliğini yitirmektedir.
- Geliştirme olarak kalite: Bu bakış açısı, öncelikle akademik personelin görevi olan kalitenin sürekli geliştirilmesi ve yükseltilmesine odaklanmaktadır. Verilen kavram, kalite sigortasında üniversitenin akademik özgürlüğünü ve özerkliğini vurgulamaktadır.

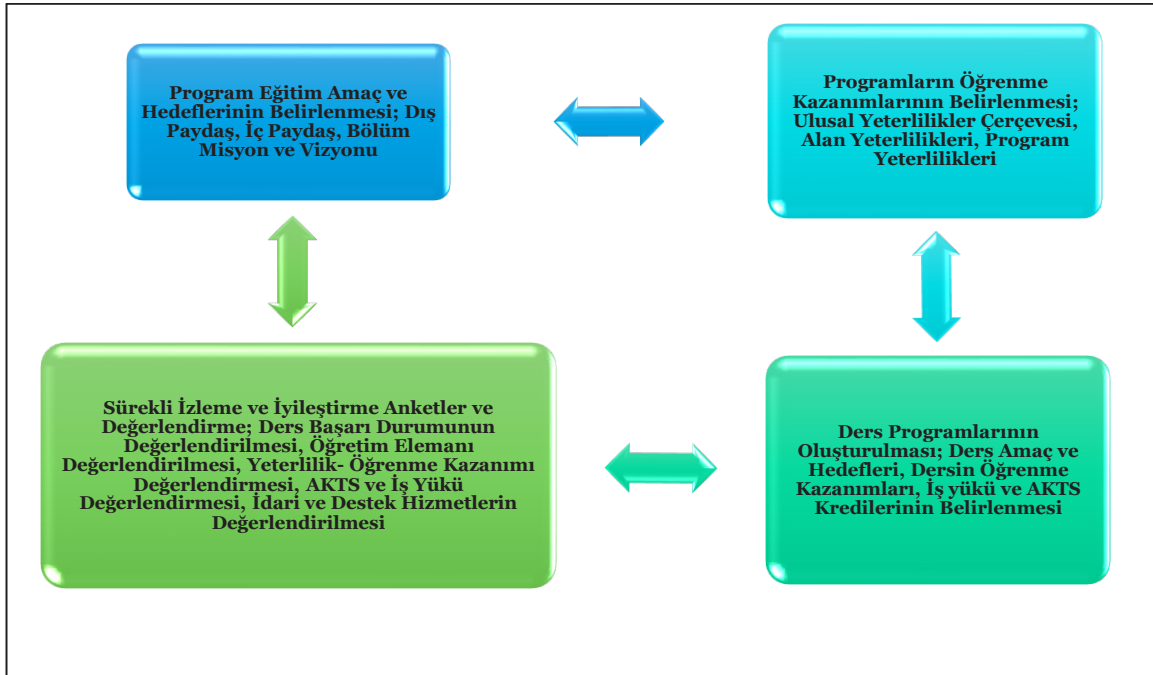

Görsel 2: Yükseköğretimde Yeterliliklerin Belirlenmesi Aşamaları

Kaynak: YÖK, 2010, s.28.

Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi (AKTS)

Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi (AKTS), ülkelerin farklı yükseköğretim sistemleri nedeniyle hareketliliği ve tanınmayı engelleyen sorunları çözmek için geliştirilmiş çok önemli bir araçtır. AKTS kredisi, öğrencinin bir dersi başarıyla tamamlamak için yapması gereken tüm çalışmaları (teorik ders, uygulama, seminer, bireysel çalışma, sınavlar, ödev vb.) kapsayan iş yüküne dayalı bir değerdir. Bu değer; ayrıca, bir yükseköğretim kurumunda bir akademik yılın tam zamanlı olarak tamamlanması için gereken toplam iş yükünün ne kadarının her bir ders tarafından karşılandığını dolaylı olarak gösterir. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi, değişen koşullara göre periyodik olarak gözden geçirilmekte ve güncellenmektedir. Bu nedenle hem ulusal hem de alana özgü yeterlilikler ve program yeterliliklerinin periyodik olarak güncellenmesi, uluslararası ortamda uyumun sürdürülmesi için ön koşullar arasındadır. Program niteliklerinin güncellenebilmesi için programların sürekli bir değerlendirme sürecine tabi tutulması gerekmektedir (YÖK, 2010: 43).

Görsel 3: Program iyileştirme Adımları

Kaynak: YÖK, 2010: 32.

Yukarıdaki şekilde Yükseköğretimde program iyileştirme noktasında uygulanması gereken adımlar ifade edilmektedir. Buna göre, programların amaçlarının belirlenmesi ilk adımda yer alırken, ikinci adım programların öğrenme kazanımlarını belirlemek olarak görülmektedir. Üçüncü adımda sürekli izleme ve iyileştirme aşaması ile birlikte anketler ve değerlendirme unsurları belirtilmektedir. Dördüncü ve son aşama olarak ders planlarının oluşturulması, derslerin amaç ve hedefleri, dersin öğrenme kazanımları ve iş yükü hesaplaması ile AKTS kredilerinin tespiti bulunmaktadır.

İledak ve Ecrea

İLAD, iletişim eğitimi için akreditasyon çalışmalarına başlayınca tüzüğünde gerekli düzenlemeleri yapmış ve İletişim Eğitimi Değerlendirme Akreditasyon Kurulunun (İLEDAK) yapılanmasını tüzüğüne aşağıdaki şekilde eklemiştir. Derneğin amacı iletişim, medya, reklam, halkla ilişkiler gibi sektörlerin gelişmesine, ifade ve basın özgürlüğünün yerleşmesine katkıda bulunmaktadır. İLAD, araştırmaları kendi başına yürütür veya yapılan çalışmaları ve iyileştirmeleri destekler. İLAD, iletişim eğitimi programlarının akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları için aşağıdaki çalışmaları yürütmektedir (İLAD, 2022):

- İletişim eğitim programlarını, kurumların başvurusu üzerine değerlendirerek, akredite eder,
- Akreditasyon çalışmalarında görev alacak değerlendiricilerin seçimi ve eğitimini yürütür,

- Program yöneticilerinin ve öğretim üyelerinin program değerlendirmesi konusunda bilgilendirilmesini ve eğitimini gerçekleştirir,
- Amaçlarını gerçekleştirmek için gerek görülmesi halinde, kamu kurum ve kuruluşları ile görev alanlarına giren konularda ortak projeler yürütür.

ECREA ise, 2005 yılında iki ana Avrupa iletişim araştırmacıları derneği olan Avrupa İletişim Derneği (ECA) ve Avrupa İletişim Araştırmaları Konsorsiyumu'nun (ECCR) birleşimi olarak kurulmuştur (UNAOC, 2008). (ECREA'nın temel hedefleri şunlardır (ECREA, 2022):

- Fikir alışverişi, teorik anlayışlar, araştırma bulguları, araştırma metodolojileri ve eğitim uygulamaları için alanlar sağlayarak bir iletişim uzmanları topluluğu oluşturmak;
- Bilimsel topluluğun, üyelerinin yaşı, cinsiyeti, ırkı, etnik kökeni, dini veya cinsel yönelimi ne olursa olsun eşitlik ve kapsayıcılık ilkeleri üzerine inşa edilmesini sağlamak;
- İmkanları kısıtlı akademisyen gruplarına destek sağlamak;
- İşbirlikçi araştırma, pedagojik veya yayın projelerini teşvik etmek;
- Az gelişmiş alanlarda veya bölgelerde iletişim araştırması veya eğitiminin gelişimini desteklemek;
- İletişim bilimi alanında çalışan bilim insanlarının çıkarlarını teşvik etmektir.

Materyal ve Metot

Bu çalışmanın yöntemi nitel analiz tekniklerinden bir tanesi olan içerik analizine bağlı olarak geliştirilen tematik analiz olarak seçilmiştir. ECREA'nın web sitesindeki tematik bölümlemeler ve çalışma grupları araştırmacıların oluşturduğu temalara göre kodlanmıştır. Araştırmanın temaları iletişim çalışmalarının temel alanları çerçevesinde belirlenmiştir.

ECREA şu anda her biri farklı bir iletişim çalışmaları alanı geliştiren 25 kalıcı tematik Bölüme ve belirli sosyo-demografik akademisyen kategorilerini temsil eden 3 kalıcı Ağa sahiptir. ECREA ayrıca gelişmekte olan alanlara veya yeterince temsil edilmeyen alanlara odaklanan 4 Geçici Çalışma Grubuna sahiptir.

Bu çalışmanın analizi, İLAD ve ECREA web sitelerinde sunulmuş olan iletişim çalışmaları programları ve çalışma alanları hakkındaki içeriklerin incelenmesi üzerine oluşturulmuştur. Uluslararasılık ve kalite bağlamında bir örnek olan ECREA'nın web sitesinde sunmuş olduğu içerikler ile İLAD'ın iletişim alanındaki program çıktılarının karşılaştırılmasının amaçlandığı bu çalışmada amaç İLAD'ın ve ECREA'nın ortak ve ayrımlanan temalarını belirginleştirmektir. Araştırmanın yöntemi tematik içerik analizi olarak belirlenmiştir. ECREA ve İLAD web sitelerindeki güncel içeriklerin çekilerek başlıkların temalar altında kümelenebilmesi ve bunların altında yer alan program çıktılarının ve çalışma alanlarının açıklamalarından anahtar kelimeler geliştirilmiştir.

Bu araştırmanın bulguları beş başlık altında toplanmıştır. İlk olarak analiz cetvelleri oluşturulmuş ve incelenmiştir. İkinci başlık altında araştırmanın kategorik dağılımı sayısal olarak ifade edilmiş ve karşılaştırmalı olarak grafiksel ifadeye dökülmüştür. Üçüncü olarak araştırmanın tematik dağılımı gerçekleştirilmiş, yüzdelik pasta grafikler ile ifade edilerek karşılaştırmalı olarak yorumlanmıştır. Dördüncü başlığın altında programlar bazında hiyerarşik listeler oluşturulmuş ve iki kurumun ayrışan ve ortaklaşan başlıkları incelenmiştir. Son olarak araştırmanın kodlama sürecinde ortaya çıkan anahtar kelimelerin iletişim temel alanlarına yönelik dağılımı İLAD ve ECREA arasında karşılaştırılarak öne çıkan programlar ve çalışma alanlarında tekrar eden anahtar kelimeler ifade edilmiştir.

Analiz Cetvelleri

Araştırmanın analiz cetvelleri İLAD ve ECREA'nın web sitelerinde paylaşılmış oldukları program çıktıları ve çalışma alanları üzerinde gerçekleştirilen tematik içerik analizi sonucunda ortaya çıkmıştır. Her iki iletişim araştırmaları derneğinin incelendiği analiz cetvelleri ayrı olarak tablolandırılmış, Tablo 2 ve Tablo 3'te sunulmuştur. İki tabloda da araştırmanın temaları ve anahtar kelimeler araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir.

İLAD ÇIKTILARI	ARAŞTIRMANIN TEMALARI*											
	Gazetecilik		İletişim Çalışmaları		Dijital İletişim			Halkla İlişkiler ve Reklamcılık			Radyo, Televizyon ve Sinema	
	Gazetecilik ve Habercilik	Yeni Medya ve Gazetecilik	Görsel İletişim Tasarımı	İletişim Bilimleri	Yeni Medya, Dijital Medya	Çizgi Film ve Animasyon	Oyun Tasarımı	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	Reklamcılık	Radyo, Televizyon ve Sinema	Televizyon Haberciliği ve Programcılığı
BİLGİ	ANAHTAR KELİMELELER*											
	Gazetecilik İlkeleri, Habercilik, İletişim Tarihi, Kitle İletişim Araçları.	Gazetecilik İlkeleri, Yeni Medya, İletişim Tarihi, Kitle İletişim Araçları, İçerik Üretimi, Medya Okuryazarlığı, Medya Hukuku, Mesleki Etik.	Çoklu Medya, Tasarım ve Estetik, Görsel Kurallar, Yeni Medya Uygulamaları.	Küresel İletişim, Kitle İletişimi, Medya Endüstrileri, Ekonomi-Politik Yaklaşım, Kültürel Çalışmalar, Disiplinler arası Alanlar.	Yeni Medya, Dijital İçerik, Çoklu Medya, Medya Okuryazarlığı, Meslek Örgütlenmeleri.	Temel Bilgisayar Programları, Tasarım ve Üretim Teknikleri, Görsel Estetik Kuralları.	Oyun Tasarımı, Tasarım Odaklı Araştırma, Yaratıcı Düşünme, Bilgisayar ve Video Oyunları, Oyun Teknolojileri.	Yönetim, Bütünleşik Pazarlama İletişimi, Örgütsel İletişim, Ölçme ve Değerlendirme, Kriz Yönetimi, Algı ve İtibar, Dijital Medya, Sunum ve Raporlama, Medya Planlama, Lobicilik.	Hedef Kitle ve Reklam, Periyodik Raporlama, Medya Planlaması, Yönetim Fonksiyonu, Veri Okuryazarlığı, Yasal ve Etik Değerler.	Bütünleşik Pazarlama İletişimi, Reklam Mesajları, Medya Stratejileri, Dernek ve Meslek Örgütleri.	Yapım Aşamaları, Üretim Araçlarının Kullanımı, Radyo ve TV Program Türleri, Sinematografik Dil, Senaryo Yazma, Dijital Ses Tasarımı.	Yapım Aşamaları, Üretim Araçlarının Kullanımı, Radyo ve TV Program Türleri, Sinematografik Dil, Yayıncılık Alanı, Etik Kurallar, Mesleki Örgütler, Yurttaş Gazeteciliği, Veri Gazeteciliği.
BEÇERİ	Yeni Medya, Eleştirel Düşünce, İçerik Üretimi.	Yeni Medya, Eleştirel Düşünce, İçerik Üretimi, İletişim Araştırmaları, Proje Yönetimi, Medya Endüstrisi.	Bilgisayar Programları, Çok Boyutlu Tasarım, Görsel İfadeler, Bilgisayar İletişim Teknolojileri.	Medya Çözümleme Stratejisi, Sorunları Tanımlama, Çözüm Önerisi Geliştirme, İçerik Oluşturma.	Analitik Çözümleme, Dijital Platformlar, İçerik Sunumu, Yeni Medya Uygulamaları, Toplumsal Yaşam.	Gözlem Yapma, Değerlendirme, Konsept Tasarımları, Görsel Dil.	Analog ve Dijital Oyunlar, Yaratıcı Problem Çözme, Çağdaş Oyun Motorları, Yenilikçi Oyun Stratejileri.	Kurumsal İletişim, Etkinlik Yönetimi, Stratejik Düşünme, Görsel İletişim, Nicel ve Nitel Analiz, Kalite Yönetimi.	Reklam Kampanyaları, Etkili Sunum Teknikleri, Tüketicici Davranışları, Dijital Ortamlar.	Etik Kodlar, Toplumsal Gelişmeler, Etkili Sunum Teknikleri.	Proje Önerisi, Belgeleme, Raporlama, Ses ve Görüntü Kurgusu, İnovatif Yaklaşım.	İçerik Tasarımı, Haber Bülteni Üretimi, Mesleki Beceri, Yeni İş Modelleri.
YETKİNLİK	Medya Endüstrisi, Eleştirel Düşünce, Yeni Medya, İçerik Üretimi, Liderlik ve Takımdaşlık.	Medya Endüstrisi, Eleştirel Düşünce, Yeni Medya, İçerik Üretimi, Liderlik ve Takımdaşlık, Zaman Yönetimi, İçerik Üretimi.	Eleştirel Yaklaşım, Yaratıcı Düşünce, Özgün Yaptı, Estetik Farkındalık, Tasarım Projesi.	Medya Okuryazarlığı, Etkin Dinleme, Dijital Medya Platformları.	Uluslararası Gündem Takibi, Eleştirel Bakış, Yönetim ve Girişimcilik, İçerik Üretme, Yeni Medya Projeleri.	Ekip Çalışması, Estetik ve İşlevsellik.	Sürdürülebilir İş Planları, Teknoloji ve Kültür, Oyun ve Oyuncular, Oyun Geliştirme.	Etkin Dinleme, Eleştirel Analiz, Markalaşma, Vizyon ve Misyon.	Pazarlama Araştırmaları, Ekip Çalışması, Kriz Yönetimi, İletişim Stratejisi, Yaşam Boyu Öğrenme.	Eleştirel Yaklaşım, Sorunların Çözümü, Evrensel Değerler.	Mesleki Beceri, Eleştirel Bakış Açısı, İş Birliği, Program Üretimi, Film Yapma.	İlişki ve Etkileşim, Metin Yazımı, Medya Okuryazarlığı, Haber İçeriği, Dijital Medya Platformları.

Tablo 2’de İletişim Araştırmaları Derneği’nin (İLAD) program çıktılarına yönelik tematik içerik analiz cetveli sunulmuştur. İLAD tarafından belirlenen iletişim alanındaki 12 program, araştırma kapsamında 5 iletişim çalışma alanı altında toplanarak bu alanlar temalaştırılmıştır. Bunun yanında, 12 program için İLAD internet sayfasında açıklanmış olan bilgi, beceri ve yetkinlik kıstasları, her bir program için incelenmiş ve bu kıstaslarda öne çıkan ifadeler iletişim alanındaki kavram, kuram ve uygulamalara dayanarak anahtar kelimelere dönüştürülmüştür.

Tablo 3: Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitimi Derneği’nin (ECREA) Program Çıktılarına Yönelik Tematik İçerik Analiz Cetveli.

ECREA KATEGORİLERİ	Tematik Bölümler	Araştırma Temaları*	Ecrea Başlıkları	Anahtar Kelimeler*
		Radyo, Sinema ve Televizyon	Televizyon	Televizyon Çalışmaları, Avrupa Araştırma ve Eğitimi, İş Birliği.
Radyo ve Ses	Radyo Odaklı İletişim, Uluslararası Bilgi Akışı, İş Birliği.			
Film	Sinemanın Akademik Önemi, İletişim.			
Görsel Kültür	Medya ve İletişim Bilimi, Görsel Kültürler ve Materyal Pratikleri, Çalışma Geliştirme.			
Gazetecilik ve Yeni Medya	Gazetecilik	Gazeteciliğin Kültürel, Politik, Ekonomik, Sosyal ve Profesyonel Yönleri.		
	Dijital Oyun Araştırmaları	Her Türlü Dijital Oyun, Oyunun Analizi, Araştırmacılar ve Eğitimciler İçin Avrupa Çapında Ağ.		
	Dijital Kültür ve İletişim	Sanal ve Fiziksel Ağ Oluşturma, Medya ve İletişim Kuramları, Dijital Medya ve Bilgi Kültürü.		
İletişim Sosyolojisi	Çocuklar, Gençlik ve Medya	Medya ve İletişim, İletişim Faaliyetleri.		
	Uluslararası ve Kültürlerarası İletişim	Küreselleşme, Alanı Genişletme Çalışmaları.		
	Toplumsal Cinsiyet, Cinsellik ve İletişim	İletişim Alanı, Cinsiyete İlgi, Akademik Çalışmalar.		
	İletişim Tarihi	Farklı Avrupa Ülkelerinde İletişim, Tarihsel Perspektif.		
	Medya, Kentler ve Mekân	Medya ve Kentsel Alanlar, Mekânsal Konular, Araştırma ve Eğitim.		
	Medya Endüstrisi ve Kültürel Üretim	Yaratıcı ve Kültürel Endüstriler, Araştırma ve Analiz, Profesyonel Tartışma.		
	İzleyici ve Alımlama	İzleyici ve Karşılama Çalışmaları, Seyirci ve Alımlama, Araştırma ve Eğitim.		

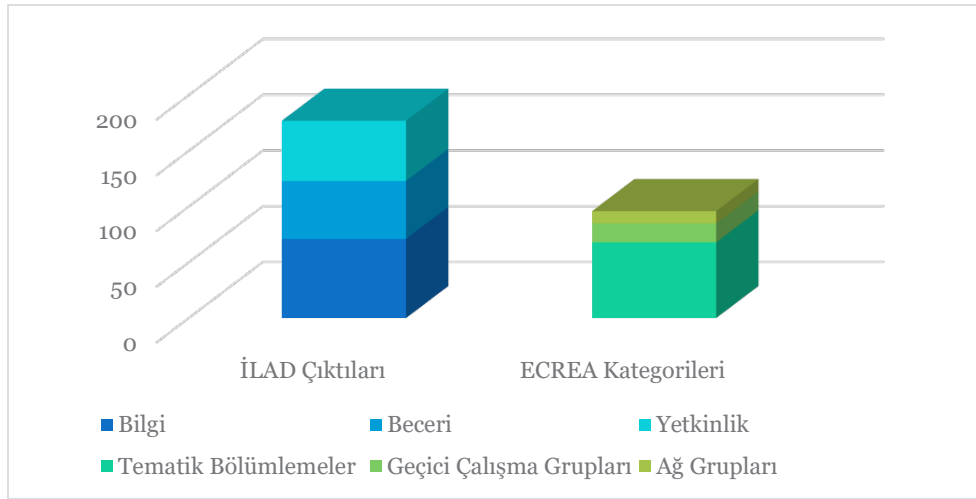
		İletişim Psikolojisi	Kişilerarası İletişim ve Sosyal Etkileşim	İnsan Etkileşimi, İnsan İletişimsel Davranışları.	
			Sağlık İletişimi	Sağlık İletişiminin Zorlukları, Analiz ve Araştırmalar.	
		Halkla İlişkiler	Siyasal İletişim	Vatandaşlar, Siyasal Aktörler, Medya.	
			Kurumsal ve Stratejik İletişim	Organizasyonların Gelişimi, Standartlaşma.	
			Arabuluculuk	Teorik ve Ampirik Çalışmalar, Bilgi Alışverişi.	
			Kriz İletişimi	Teorik Yaklaşımlar, Ampirik Bulgular, Avrupa Uluslararası İletişim Platformu.	
		İletişim Etiği	İletişim ve Demokrasi	Medya, İletişim, Demokrasi Araştırmaları.	
			İletişim Hukuk ve Politikası	Güncel Politika Yönelimleri, Kültürel, Antropolojik ve Ekonomik Sorunlar.	
			İletişim Felsefesi	İletişim Toplumu, Gündelik Yaşam, Küreselleşme, Tartışmalar.	
			Diaspora, Göç ve Medya	Kimlik Sorunları, Farklılık Siyaseti, Ulusötesilik, Yeni Araştırmalar ve Çıkarımlar.	
			Bilim ve Çevre İletişimi	İklim Değişikliği, Enerji, İletişim Uygulamaları, Çevresel Sorunlar, Demokrasi.	
		Geçici Çalışma Grupları	Medya İlişkileri	İletişim ve Spor	Spor ve Medya Sistemleri, Akademik Araştırmalar, Tartışma.
				Gazetecilik ve İletişim Eğitimi	Eğitim Standardı, Medya Pazarları, İzleyiciler, Medya Yetkinlikleri.
				Medya Aracılı Rahatsızlıkların Etiği	Medya Etkileri, Yapıcı Diyaloglar.
				Etki, Duygular ve Medya	Disiplinlerarası Çalışmalar, Medya Etkileşimleri, Duygular.
	Ağ Grupları	İşbirliği ve Dayanışma	Orta ve Doğu Avrupa	Alan Uyumluluğu, Bursiyerler, Meslektaşlar, Bağlantılar, Değişim ve Güçlenme.	
			Kadın Çalışmaları	Çok Kültürlü Kadın Çalışmaları, Medya, Değişim ve Gelişim.	
			Genç Akademisyenler	Genç Bilim İnsanları Ağı, İletişim ve Ağ Kurma.	
	Tamamlanmış Geçici Çalışma Grupları	Avrupa Entegrasyonu	Reklam Çalışmaları	İletişim ve Medya Araştırmaları, Reklam Araştırmaları, Avrupa Fonu.	
			İletişim ve Avrupa Kamusal Alanı	Kamusal Alan, Avrupa Entegrasyonu, Etki.	
Medya ve Din			Medya ve İletişim, Din Çalışmaları.		

*Araştırmanın temaları ve anahtar kelimeleri yazarlar tarafından geliştirilmiş ve ifadelerden bulgulanmıştır.

Tablo 3'te ise, Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitimi Derneği'nin (ECREA) program çıktılarına yönelik tematik içerik analiz cetveli sunulmuştur. ECREA'nın 4 temel kategori altında sunduğu 35 çalışma alanı, 9 araştırma teması altında gruplandırılmıştır. Ayrıca her bir ECREA alanı başlığı için web sitesinde kullanılmış ifade ve açıklamalar içerik analizine tabi tutularak iletişim kavram, kuram ve uygulamaları çerçevesinde anahtar kelimeler olarak bulgulanmıştır. Bu bağlamda ECREA'nın ilkeleri, kavram ve uygulamaları İLAD programlarını incelemek üzere ortak bir tematik yapıya uyarlanmış olup karşılaştırmalı bir analize uygun hale getirilmiştir.

Kategorik Dağılım

Kategoriler bazında İLAD ve ECREA'nın karşılaştırıldığı bu bölümde, program ve kategori olarak bölümlenmiş olan iki kuruluşun içerikleri teori ve uygulama bazında anlaşılma ve karşılaştırılmaya çalışılmıştır. İncelendiği üzere İLAD'ta kategorik ayrıştırma programların bilgi, beceri ve yetkinlik kistasına göre belirlenmiştir. ECREA ise, kategorik dağılımını tematik bölümlenmeler, geçici çalışma grupları, ağ grupları ve tamamlanmış geçici çalışma grupları başlıklarının altında oluşturmuştur. Bu bağlamda araştırma sonucunda çıkan yüzdelik dağılım aşağıdaki grafikteki gibidir.

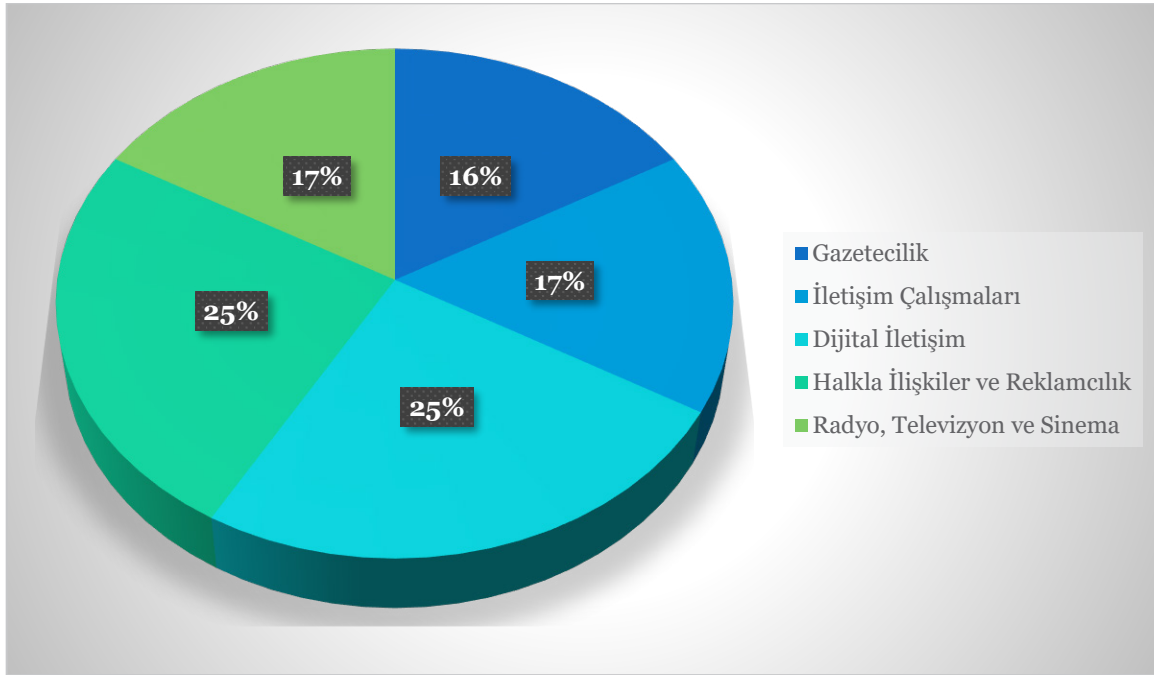
Görsel 4: İLAD Program Çıktıları ve ECREA Çalışma Alanı Kategorilerinin Karşılaştırmalı Sayısal Grafiği.

Araştırma bulguları incelendiğinde, İLAD çıktıları olan bilgi, beceri ve yetkinlik kategorilerinin incelenmesi ile ortaya çıkan anahtar kelimelerin sayıca ECREA tarafından belirlenmiş kategorilerden edinilen anahtar kelimelerden fazla olduğu anlaşılmaktadır. İLAD'ın çıktılarının ayrıştırılması ve İLAD sitesinde program çıktılarında ortaya konan ifadelerin tematik analiz aracılığı ile anahtar kelimeler üzerinden incelenmesi sonucunda toplam 177 anahtar kelime bulgulanmıştır. ECREA'nın resmi web sitesinden ulaşılmış olan kategorik çerçeveden yola çıkarak ifadelerden gerçekleştirilmiş analiz sonucunda 96 adet anahtar kelime ortaya çıkarılmıştır. İLAD çıktılarında bilgi, beceri ve yetkinlik olarak ayrılan program çıktılarının tüm programlar üzerinden incelenmesi sonucunda bilgi çıktısının altında

toplam 71, beceri çıktısının altında 52 ve yetkinlik çıktısının altında 54 adet anahtar kelime ortaya çıkmıştır. Bunun karşısında ECREA'nın tematik bölümler başlığının altındaki çalışma alanları incelendiğinde ve ifadelerden yola çıkarak iletişim çalışmaları alanına yönelik anahtar kelimeler ortaya çıkarıldığında, 68 adet anahtar kelime öne çıkmış bulunmaktadır. Tamamlanmış ve devam eden çalışma grupları birlikte değerlendirmeye alınmış ve toplam 17 adet anahtar kelime ifadelerden ortaya çıkarılmıştır. Son olarak ECREA'nın ağ grupları kategorisinde 11 adet anahtar kelime ortaya çıkarılmıştır. Bu bulguya göre, İLAD çıktılarının ECREA kategorilerine sayısal dağılım bağlamında uyum gösterdiği görülmektedir. Akademik çıktı olarak bilgi edinmenin hem Avrupa iletişim kalite standardında hem de Türkiye iletişim eğitimi bağlamında en çok ağırlık verilen çıktı olduğu anlaşılmaktadır. Beceri ve yetkinliklerin ya da uygulama ve bağlantı kurma gibi faaliyetlerin bilgi aktarımının üzerine geliştirildiği ve ifadesel yoğunluğun bu iki benzer kategori altında kümelendiği anlaşılmaktadır.

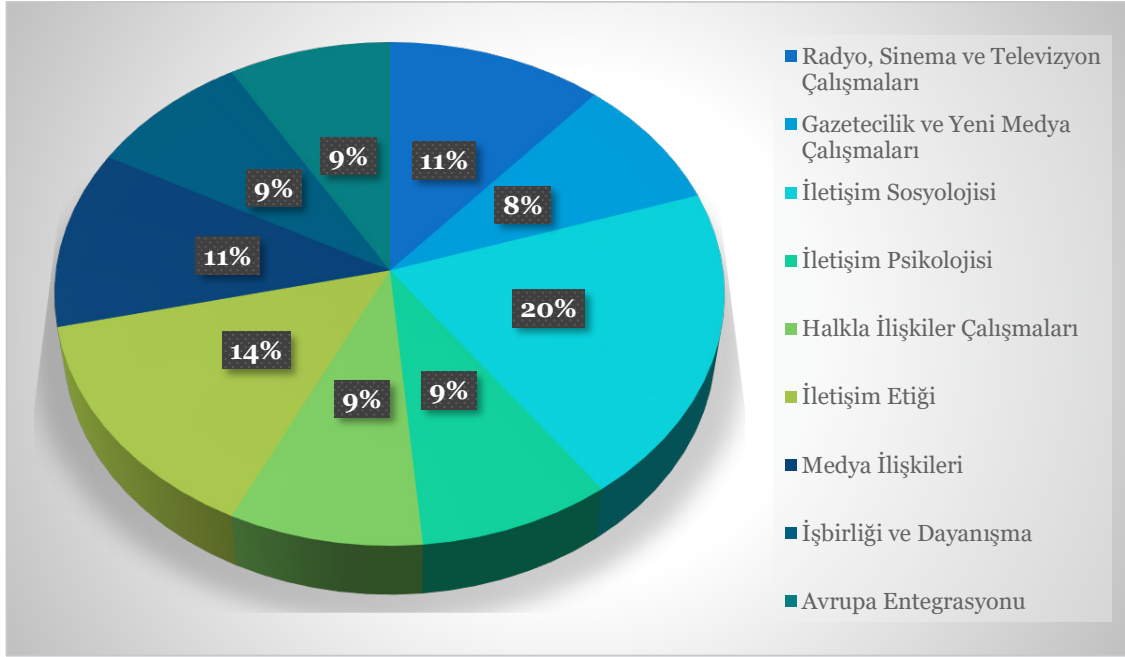
Tematik Dağılım

Araştırmanın tematik dağılımı, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan içerik çözümlemesi sonucunda programların ve çalışma alanlarının temalaştırılması sonucunda yüzdeler olarak aşağıda sunulmuştur.

Görsel 5: İLAD Programlarından Oluşturulan Temaların Yüzdeler Dağılım Grafiği.

Görsel 5'te görüldüğü üzere, toplam 5 tema altında toplanan İLAD programlarının yüzdeler yoğunluğunu %25'er dağılım ile “Dijital İletişim” ve “Halkla İlişkiler ve Reklamcılık” temaları paylaşmaktadır. İLAD programlarının gruplandırılması ile ortaya çıkan ikinci baskın temayı ise %17 ile “Radyo, Televizyon ve Sinema” ile “İletişim Çalışmaları” paylaşmaktadır. Son olarak %16 ile

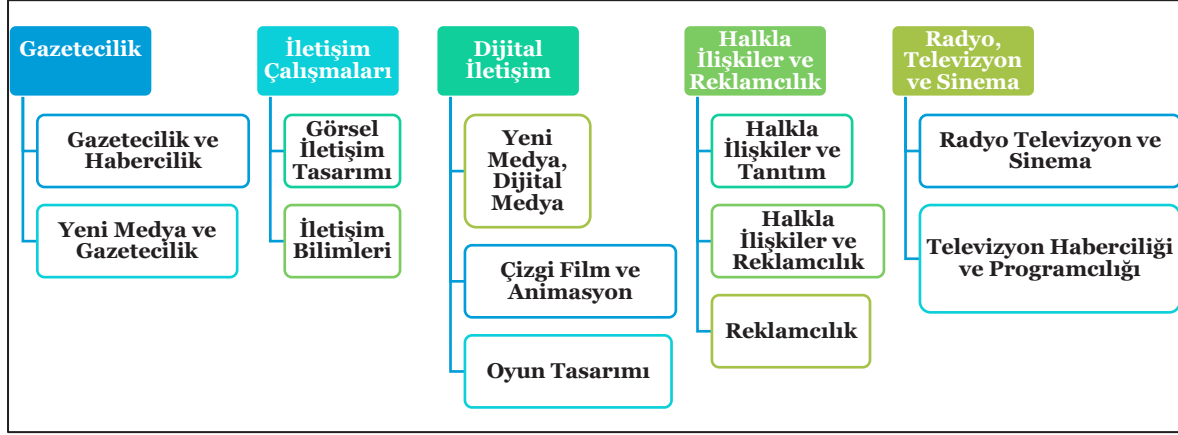

Görsel 6: ECREA Çalışma Alanlarından Oluşturulan Temaların Yüzdelerle Dağılım Grafiği.

Görsel 6'da sunulan ECREA çalışma alanlarından oluşturulan temaların yüzdelerle dağılım grafiğine bakıldığında ise, yüzdelerle dağılımda baskın temanın "İletişim Sosyolojisi" alanı olduğu görülmektedir. İkinci baskın temayı ise, %14'lük bir yüzdeyle "İletişim Etiği" teması sahiplenmektedir. Üçüncü olarak, "Radyo, Sinema ve Televizyon Çalışmaları" ve "Medya İlişkileri" teması %11 düzeyinde bir yoğunluk göstermektedir. Bu temaları takiben, %9 ile "İletişim Psikolojisi", "Halkla İlişkiler Çalışmaları", "İşbirliği ve Dayanışma", "Avrupa Entegrasyonu" gibi temalar öne çıkmaktadır. Son olarak %8'lik bir oran ile "Gazetecilik ve Medya Çalışmaları" en düşük yüzdeye sahip olan tema olarak bulgulanmaktadır.

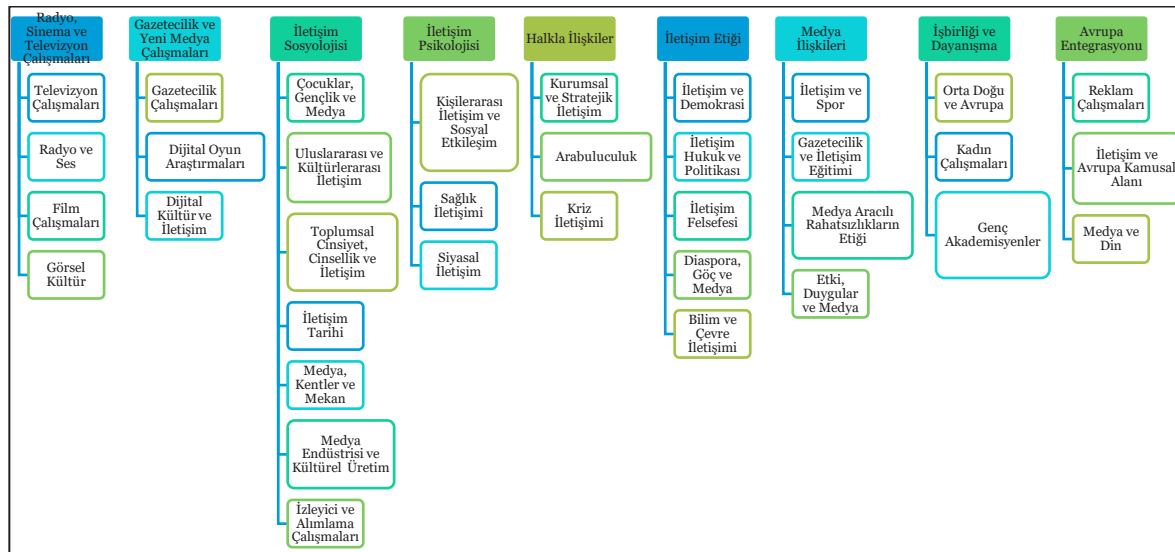
Yüzdelerle dağılımdan bağımsız olarak, İLAD ve ECREA temalarında ortak bir bulgu olarak en düşük yoğunluğa sahip olan temanın "Gazetecilik" olduğu görülmektedir. Bu sonuç, dijitalleşme ile gelen yeni iletişim ve bilgi teknolojilerinin getirdiği dönüşen bilgi edinme pratiklerine bağlanmaktadır. Temaların karşılaştırılması ile ortaya çıkan bir diğer bulgu, İLAD temalarında ECREA ile kıyaslandığında dijital iletişim temasının daha yoğun şekilde bulgulanmıştır. Dijital iletişim çalışmaları ve bu alanlara yönelik programlar Türkiye'de iletişim araştırmaları ve eğitimi bağlamında üniversiteler ve kurumlar bazında öne çıkarılan çalışma alanları olarak bilinmektedir.

Programların Dağılımı

Görsel 7: İLAD Çalışma Alanlarının Hiyerarşik Dağılım Grafiği.

İLAD programlarının dağılımına bakıldığında, yoğun olarak dijital iletişim ve halkla ilişkiler ve reklamcılık temalarının altında programların olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, görece yeni alanlar olan Çizgi Film ve Animasyon ve Oyun Tasarımı gibi alanların da programlar arasında öne çıktığı görülmektedir. İletişim alanlarının geçişken oluşu, tematik ayrılaşmayı güçleştirmekle birlikte, iletişim çalışmaları açısından bu durum disiplinler arası gelişime açık alanlar da açmaktadır denilebilir. Programların dağılımı incelendiğinde, gazetecilik temel alanının habercilik, yeni medya, görsel iletişim, dijital medya, televizyon haberciliği gibi programlarla doğrudan bağlantılı olduğu görülmektedir. Bunun yanında, son on yıllık süreçte birçok üniversite programında ayrılmış da olsa, halkla ilişkiler ve reklamcılık alanlarının büyük oranda dirsek teması içinde olduğu görülmektedir. Kendi içinde üç alanla bütünleşik olan radyo, sinema ve televizyon alanının ise televizyon haberciliği ve programcılığı, görsel iletişim, çizgi film ve animasyon, oyun tasarımı ve reklamcılık alanlarıyla olan hibrit ilişkisi de önem arz etmektedir.

ECREA'nın çalışma alanlarının hiyerarşik dağılım grafiğine bakıldığında, özellikle disiplinler arası çalışma alanlarının öne çıktığı görülmektedir. İletişim sosyolojisi, iletişim psikolojisi, iletişim etiği gibi sosyal bilimlerin diğer disiplinlerinin çalışma alanlarıyla bağlantılı olarak geliştirilen bu başlıklar iletişim disiplinini zenginleştirmektedir. İletişim çalışmalarının antropolojiden felsefeye, sosyolojiden hukuka, spor bilimlerinden psikolojiye birçok alanla doğrudan geçişken yapısı bir zenginlik olarak ele alınmaktadır. Birçok alanla doğrudan ilişkisinin olmasının da ötesinde, iletişim çalışmalarının öğrenimine neredeyse bütün uzmanlıklarda ve disiplinlerde ihtiyaç duyulması ve 21. Yüzyılın dijital iletişim çağı olması iletişim çalışmalarının vazgeçilmezliğini hatırlatmaktadır. ECREA'nın çalışma alanlarının bu denli geçişken, disiplinler ve kültürler arası oluşu ve güncel sosyolojik, ekolojik sorunlara işaret etmesi ve dijitalleşmeyi gözetmesi de bu çıkarıma uyum göstermektedir. Bu noktada ECREA'nın çalışma alanlarının İLAD programlarına oranla esnek yapıda olduğu görülmektedir. Bunun nedeni ECREA'nın bir eğitim programı sunmaktan ziyade, Avrupa çapındaki eğitim programlarını zenginleştirici alanlar açması ve girişimler oluşturması olarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimelerin Dağılımı

Tematik bağlamda anahtar kelime dağılımı kelime bulutu programı ile gerçekleştirilmiş, araştırmacılar tarafından oluşturulan temalar üzerinden gruplandırılan programlar ve çalışma alanları kelime bulutu programında taranarak incelenmiştir. Kelime bulutu (monkeylearn.com, Erişim Tarihi. 27.03.22.) taramasında araştırmacıların anahtar kelime kümeleri ve anahtar kelime yoğunluğu bulunamazsa doğrudan kelime grupları üzerinden İLAD ve ECREA ifadelerinde en çok kullanılan anahtar kelimeler veya kavramlar öne çıkarılmaya çalışılmıştır.

İLAD temaları bağlamında anahtar kelime dağılımına bakıldığında, 5 adet temanın dağılımı anahtar kelime bağlamında sırasıyla şu şekildedir. Gazetecilik temasında en yoğun şekilde karşılaşılan anahtar kelime 5 adet ile yeni medya, ikinci olarak 4 adet eleştirel düşünce, 3 adet medya endüstrisidir. İletişim çalışmaları temasında araştırmacının anahtar kelimelerinde anlamlı bir bulguya rastlanmamış, kelime bulutu programının analizinde 6 kez medya, 3 kez tasarım ve 2 kez estetik kelimelerinin geçtiği saptanmıştır. Dijital iletişim temasına bakıldığında, analizde 3 kez yeni medya anahtar kelimesinin tekrar edildiği saptanmıştır. Halkla ilişkiler ve reklamcılık teması incelendiğinde, 2 kez etkili sunum tekniklerinin tekrar ettiği görülmektedir. Son olarak radyo, sinema ve televizyon temasına bakıldığında, mesleki beceri anahtar kelimesinin 2 kez tekrar ettiği görülmektedir.

ECREA temaları bağlamında anahtar kelime dağılımına bakıldığında, 8 adet temanın dağılımında anahtar kelimeler üzerinden anlamlı bir bulguya ulaşılmadığı görülmektedir. Buna karşın, kelime bulutu analizi sonucunda, anahtar kelimeler içinde tekrar eden kelime bağlamında öne çıkanlar tematik bazda sırasıyla şu şekildedir. Radyo, sinema ve televizyon çalışmaları temasında en çok tekrar etmiş olan kelime 2 kez iş birliğidir. Gazetecilik ve yeni medya çalışmalarında medya kelimesi 2, oyun kelimesi 2 kez tekrar etmiştir. İletişim sosyolojisi temasına bakıldığında, araştırmacının 3, medyanın 2, alan kelimesinin 2 kez tekrar ettiği saptanmıştır. İletişim psikolojisi temasında anlamlı bir bulguya

rastlanmamıştır. Halkla ilişkiler alanında 2'şer kez teorik ve ampirik kelimeleri tekrar etmiştir. İletişim etiği temasında demokrasi kelimesinin 2 kez tekrar ettiği görülmektedir. Çalışma grupları ortak bir biçimde kelime bulutu programında incelenmiş ve medya kelimesinin 7 kez tekrar ettiği görülmüştür. Son olarak ağ grupları kategorisindeki iş birliği ve dayanışma temasında 2 kez değişim kelimesinin kullanıldığı saptanmıştır.

Sonuç ve Öneriler

İLAD, iletişim ve medya çalışmaları alanında öğrencilerin ve sektörün gelişimini sağlamak üzere çalışmalar yapmakta olan bir dernektir. Dernek hem yurt içinde hem de yurtdışında iletişim alanını güçlendirmek üzere araştırmalar yapmakta ve yapılmasına destek olmaktadır. İLAD'ın, 12 adet iletişim alanı için hazırlanmış olduğu program çıktıları bulunmaktadır. İLAD program çıktıları; bilgi, beceri ve yetkinlik çerçevesinde oluşturulmuştur. İletişim alanında öğrenimde ve uygulamada kaliteyi arttırmaya yönelik birikim, yetenek ve uzmanlık, İLAD tarafından gerçekleştirilmesi amaçlanan üç temel kategoridir. ECREA ise, her biri kendine özgü iletişim çalışmaları alanı geliştiren bölümler, medya ve iletişim çalışmaları içinde ortaya çıkan veya yeterince temsil edilmeyen alanlara odaklanan alanlar şeklinde düzenlenmiştir. Yüzden fazla bölüm, Geçici Çalışma Grubu ve Yönetim Kurulu'nun gönüllü çalışmalarıyla hareket eden ECREA, çeşitli proje ve fikirlerin yaratıcı yollarla ortaya çıktığı ve hayata geçtiği aşağıdan yukarıya güçlü bir organizasyon kültürüne sahip olduğu sonucuna varılabilir. Bu bağlamda ülkemizdeki medya ve iletişim alanındaki kalite çalışmalarına örnek teşkil etmektedir.

İletişim eğitimi ve iletişim eğitiminde kalite üzerine Türkiye akademik yazınında yayınlanmış olan makalelerden bazıları kronolojik olarak ifade edilecek olursa; Filiz Balta Peltekoğlu'nun 1994 yılındaki çalışmasının 'İletişim ve Medya'da Kalite' başlığı ile yayınlandığı görülmüştür. Mahmut Mutman, 1998 yılında iletişim eğitimini tartışmaya açmıştır. Aysel Aziz, 2006 yılında, Dünya ve Türkiye'de iletişim araştırmalarına yönelik bir panorama sunmuştur. Arık ve Bayram (2011) iletişim eğitimi ve iletişim akademisyenleri örneğinde veriler ışığında genel bir değerlendirme yapmışlardır. 2014 yılında Atabek ve Şendur Atabek, öğrenciler, akademisyenler ve meslek mensuplarının iletişim eğitimi hakkındaki tutumlarına yönelik bir çalışma yürütmüşlerdir. Taşbaşı (2015), üniversitenin dönüşümü sürecine bütünsellik bağlamında getirdiği eleştirel çalışmasında, Ünsal Oskay'ın çalışmaları üzerinden iletişim bilimlerini ve iletişim eğitimini incelemeye almıştır. Yine 2015 yılında Tülay Atay ve Tuğba Asrak Hasdemir, ECREA'nın 2014 yılında gerçekleştirdiği etkinlikteki izlenimlerini aktarmışlardır. Ezber ve Sayar'ın, Türkiye'de akademi dışı medya ve iletişim eğitimi üzerine yaptıkları çalışmaları 2016 yılında yayınlanmıştır. Cankaya ve Köktener (2017) iletişim eğitimi sürecinde iletişim eğitimi ve medya sektörü arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. 2018 yılında Prof. Doktor Korkmaz Alemdar'ın Türkiye'de iletişim bilimlerine yönelik kaleme aldığı çalışma, Batı kaynaklı çalışma alanlarının ülkemizin özgün akademik çalışma disiplinine etkisini tartışmaya açmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'den ve Avrupa'dan iletişim araştırmaları derneklerinin iletişim alanındaki tematik yapılanmalarını incelemektir. Çalışmanın örneklemini Türkiye'den İLAD, Avrupa'dan ECREA

ECREA'nın resmî web sitelerindeki programlar ve çalışma grupları incelenmiş ve analiz cetvelleri oluşturulmuştur. İLAD programları bilgi, beceri ve yetkinlik kriterleri üzerinden oluşturulmuştur. ECREA ise, tematik bölümler, çalışma grupları ve ağ grupları olarak kategorize edilmiştir. Araştırmanın temaları her iki dernek için de araştırmacılar tarafından belirlenmiştir ve iki kuruluşun odaklandığı temalar ve kavramlar ortaya çıkarılmıştır. Araştırma bulguları beş başlık altında toplanmıştır. Bu başlıklar analiz cetvelleri, kategorik dağılım, programların dağılımı ve anahtar kelimelerin dağılımıdır.

Araştırma bulgularına bakıldığında, öncelikle İLAD ve ECREA'nın program ve çalışma alanı kategorizasyonundaki farklılık öne çıkmaktadır. İLAD, özellikle programları bilgi, beceri ve yetkinlik üzerinden ayırırken; ECREA ise bölümlerini amaçsal olarak kategorize etmiştir. Araştırma bulgularının ikinci basamağı olan programların dağılımındaki karşılaşılan sonuç, İLAD için 9, ECREA için 5 temanın öne çıktığıdır. İLAD ve ECREA için tematik dağılımdaki ortak bulgu, gazetecilik çalışmalarının yüzdelik dilimi düşük iken, dijital iletişim alanındaki çalışmaların yüzdelik diliminin yüksek olmasıdır. Üçüncü analiz aşaması olan programların dağılımında ise, ECREA'nın çalışma alanlarının İLAD programlarına oranla esnek yapıda olduğu sonucu ile karşılaşılmıştır. Bu saptama, İLAD'a kıyasla ECREA'nın bir eğitim programı sunmak yerine, eğitim programlarını geliştirecek girişimler oluşturması açısından değerlendirilmeye alınmıştır. Öte yandan İLAD, eğitim programları için stabil ve sağlam temellere dayanan bilim alanları önermektedir. Anahtar kelime dağılımında ise İLAD ve ECREA için ortak bulgu, en yüksek tekrar eden baskın anahtar kelimenin İLAD için 6 ve ECREA için 7 olmak üzere medya kelimesi olduğudur.

Bu çalışmanın sınırlılığını çalışmanın örnekleme oluşturmaktadır. Çalışmada Türkiye'den ve Avrupa'dan iletişim alanındaki dernekler seçilmiştir. Bu sınırlılık eğitim kurumlarının ve özellikle üniversitelerin bünyesindeki uygulama ve araştırma merkezlerinin yapacağı araştırmalar ile aşılabılır. Aynı zamanda bu çalışmanın yöntemi, iletişim alanının dışında kalan sosyal, beşerî ve fen bilimlerinden birçok alana uygulanabilir. Bu çalışmanın güçlü yönleri, İLAD ve ECREA örneği üzerinden karşılaştırmalı bir kavrayış sunması, özellikle İLAD'ın 2021 yılında güncellediği programları dahil ederek güncel bir analiz ortaya çıkarması ve iletişim alanına yönelik spesifik bir araştırma ortaya koymasındır. Bundan sonraki çalışmalar için öneriler, İLAD ve ECREA'nın gerçekleştirmiş olduğu çalıştay, sempozyum, kongre gibi etkinliklerin karşılaştırmalı analizidir. Buna ek olarak araştırmacıların İLAD ve ECREA'nın öncelikli alanlara oluşturduğu çalışma gruplarına yönelik karşılaştırmalar yapmaları alan yazına katkı sağlayacaktır.

Yazar Katkıları

Çalışmaya 1. Yazar: %35, 2. Yazar: %30, 3. Yazar: %35 oranında katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

“İletişim Araştırmaları Derneği'nin (İLAD) ve Avrupa İletişim Araştırmaları ve Eğitim Derneği'nin (ECREA) İletişim Eğitimi Temaları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz” başlıklı makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Adams, D. (1993). *Defining Educational Quality*, Improving Educational Quality Project Publication Biennial Report, VA: Institute for International Research.
- Altbach, P. G. & Knight, J. (2007). The Internationalization of Higher Education: Motivations and Realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3-4), 290-305.
- Alemdar, K. (2018). Türkiye’de İletişim Bilimleri: Batı Düşüncesinin Egemenliğinden Özgünlüğe, *Etkileşim*, 1(8), 8-28.
- Atabek, Ü. & Şendur Atabek, G. (2014). İletişim Eğitiminde Farklı Perspektifler: Öğrenciler, Akademisyenler ve Meslek Mensuplarının İletişim Eğitimi Hakkındaki Tutumları, *Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli Elektronik Dergi*, 38, 148-169.
- Atay, T. & Asrak Hasdemir, T. (2015). ECREA 2014 Lizbon, Portekiz İzlenimleri ve ECREA Genel Başkanının Mesajı (Akademik Etkinlik Değerlendirmesi ve Tanıtım Yazısı), *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 1-6.
- Arık, M. B. & Bayram, F. (2011). İletişim Eğitimi ve İletişim Akademisyenleri: Veriler Işığında Genel Bir Değerlendirme, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 81-98.
- Aziz, A. (2006). Dünyada ve Türkiye’de İletişim Araştırmaları, *Culture and Communication*, 9(1), 9-32.
- Aziz, A. (2020) Türkiye’de Yükseköğretimde Kalite Güvencesi ve İletişim Eğitimi Akreditasyonu, *Yeni Yüzyıl Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 13-29.
- Cankaya, Ö. & Köktener, A. (2017). İletişim Eğitimi Sürecinde İletişim Eğitimi ve Medya Sektörü Arasındaki İlişki, *e-Journal of New Media*, 1(3), 237-241.
- ECREA. (2022). <https://ecrea.eu/Objectives>
- Ezber, B. & Sayar, T. E. (2016). Türkiye’de Akademi Dışı Medya ve İletişim Eğitimi, *Marmara İletişim Dergisi*, 26, 71-83.
- İLEDAK. (2016). *İLEDAK hakkında*, Kısa Tarihçe. Erişim adresi <https://iledak.ilad.org.tr/iledak/ilad-hakkında>
- Mutman, M. (1998). Tartışma: İletişim Eğitimi, *Kültür ve İletişim*, 1(2), 28-35.
- Parri, J. (2006). Quality in Higher Education. *Vadyba Journal of Management*. 2(11) 107-111.
- Peltekoğlu, F. B. (1994). İletişim ve Medyada Kalite, *Marmara İletişim Dergisi*, 8, 5-14.

Taşbaşı, K. (2015). Üniversitenin Dönüşümü Sürecinde Yitirilen Bütünsellik: Ünsal Oskay'ın Çalışmaları Üzerinden İletişim Bilimlerine ve İletişim Eğitimine Bakış, *Marmara Journal of Communication*, 23, 1-11.

UNAOC. (2008). European Communication Research and Education Association (ECREA). Erişim adresi <https://milunesco.unaoc.org/mil-organizations/european-communication-research-and-education-association-ecrea/>

Van der Wende, M. (2010). Internationalization of Higher Education. In P. Peterson, E. Baker, & B. McGraw (Eds.), *International Encyclopedia of Education* (540-545). (Volume; No. 8). Elsevier.

YÖK (2010), Yükseköğretimde Yeniden Yapılanma: 66 Soruda Bologna Süreci Uygulamaları, Haziran 2010, Ankara.

-, (2022) YÖK Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu 2021, Erişim Adresi: <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2022/universite-izleme-ve-degerlendirme-genel-raporu-2021.pdf>

Extended Abstract

In parallel with technological developments, areas such as quality of communication and internationalization are essential for universities, private organizations, and governments. Many definitions clarify the complexity and multifaceted nature of quality in education. As a result of the studies that emphasize the importance of communication education, topics such as personal development, improvement of the educational institution, awareness of responsibility, career development, and success emerge. This study aims to reveal the relationship, similarities, or differences between the themes that emerged within the scope of ILAD studies in Turkey for the standardization of higher education and the themes revealed by ECREA in Europe. In the study, the quality of the Higher Education System in Turkey and its related concepts are explained. Afterward, the aims and studies of ILAD and ECREA are mentioned, and the research part and the findings are included. As a result of the research, there are similar points in the themes of İLAD and ECREA. The method of the research is thematic analysis developed based on content analysis, which is one of the qualitative analysis techniques. The thematic sections and working groups on ECREA's website are coded according to the themes created by the researchers. The themes of the research were determined within the framework of the basic fields of communication studies. ECREA has 25 permanent thematic Departments, each developing a different field of communication studies, and 3 permanent networks representing specific categories of socio-demographic scholars. ECREA also has 4 Working Groups focusing on emerging or underrepresented areas. The analysis of this study is based on examining the content about communication studies programs and fields of the study presented on the ILAD and ECREA websites. The method of the research was determined as thematic content analysis. The findings of this study have 5 heading groups which are charts, categories of research numerically and graphically, the thematic distribution of the research percentile in pie charts, hierarchical lists of programs, and a comparison of keywords between ECREA and İLAD. ECREA offers 25 study areas under 4 basic categories under a research themes. In

ILAD programs and have been made suitable for comparative analysis. İLAD and ECREA are compared based on categories, the contents of the two institutions that are divided into programs and categories are tried to be understood and compared based on theory and practice. When the research findings are examined, it is understood that the keywords that emerged by examining the knowledge, skill, and competence categories, which are the outputs of ILAD, are more than the keywords obtained from the categories determined by ECREA. A total of 177 keywords were found as a result of parsing the outputs of ILAD and examining the expressions revealed in the program outputs on the ILAD website through thematic analysis. Based on the categorical framework obtained from the official website of ECREA, 96 keywords were revealed as a result of the analysis carried out from the expressions.

As a result of the examination of the program outputs, which are differentiated as knowledge, skills, and competence in ILAD outputs, overall programs, a total of 71 keywords under the knowledge output, 52 under the skills output, and 54 under the competence output were revealed. On the other hand, when the study areas under the thematic divisions of ECREA are examined and keywords related to the field of communication studies are revealed based on the expressions, 68 keywords have come to the fore. Completed and ongoing working groups were evaluated together and a total of 17 keywords were extracted from the expressions. Finally, 11 keywords were revealed in the network groups category of ECREA. According to this finding, it can be seen that the ILAD outputs fit the ECREA categories in terms of numerical distribution. Regardless of the percentage distribution, it is seen that the theme with the lowest density as a common finding in ILAD and ECREA themes is "Journalism". Another finding that emerged with the comparison of the themes is that the digital communication theme was found more intensely in ILAD themes than ECREA. Digital communication studies and programs related to these fields are known as the fields of study that are highlighted based on universities and institutions in the context of communication research and education in Turkey. When the distribution of ILAD programs is examined, it is seen that there are programs under the themes of digital communication, public relations, and advertising. The most frequently encountered keywords in the journalism theme are 5 new media, secondly 4 critical thinking, and 3 media industry. In the theme of communication studies, no significant finding was found in the keywords of the research, and it was found that the words media 6 times, design 3 times, and aesthetics 2 times in the analysis of the word cloud program. Looking at the digital communication theme, it was determined that the new media keyword was repeated 3 times in the analysis. When the theme of public relations and advertising is examined, it is seen that effective presentation techniques are repeated twice. Finally, when we look at the radio, cinema, and television theme, it is seen that the keyword of professional skill is repeated 2 times. Considering the distribution of keywords in the context of ECREA themes, it is seen that no significant finding was reached through keywords in the distribution of 8 themes. To examine the thematic structures of communication research associations from Turkey and Europe in the field of communication. The method of this study can be applied to many fields outside the field of communication, from social, human, and natural sciences. The strengths of this study are that it presents a comparative understanding through the example of ILAD and ECREA, especially the programs that ILAD updates in 2021, resulting in an up-to-date analysis and specific research in the field of communication.

